

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ९, अंक २०]

गुरुवार, फेब्रुवारी १६, २०२३/माघ २७, शके १९४४

[पृष्ठ ४, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ३६

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

विस्तार इमारत, मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १६ फेब्रुवारी २०२३.

अधिसूचना

महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (अध्यापक संवर्गातील आरक्षण) अधिनियम, २०२१.

क्रमांक मकूप-१०२२/प्र.क्र.५२/६-ए.—ज्याअर्थी, राज्य शासनाकडून स्थापन केलेल्या चालवलेल्या किंवा अनुदान दिलेल्या विवक्षित शैक्षणिक संस्थांमधील अध्यापक संवर्गासाठी अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेष मागासवर्ग, इतर मागास वर्ग आणि आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटक यांमधील व्यक्तींची सरळ सेवा प्रवेशाद्वारे नियुक्ती करताना पदे आरक्षित ठेवण्यासाठी आणि संबंधित किंवा तदानुषंगिक बाबींसाठी तरतूद केली आहे ;

ज्याअर्थी, शैक्षणिक संस्थांमध्ये अध्यापकांच्या सरळ सेवा प्रवेशाद्वारे नियुक्ती करण्यासाठी विषयनिहाय आरक्षणाऐवजी संवर्गनिहाय आरक्षण धोरण राबविण्यात येत आहे ;

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था अध्यापक संवर्गातील आरक्षण अधिनियम, २०२१ (२०२२ चा १७) (यात यापुढे ज्याचा निर्देश, “उक्त अधिनियम” असा केला आहे) याच्या कलम ३ चे पोट-कलम (१) हे राज्य शासनास, एखाद्या शैक्षणिक संस्थेमध्ये अध्यापक संवर्गातील मंजूर संख्येमधून सरळ सेवा प्रवेशातील पदांच्या आरक्षणाची मर्यादा व रीत विनिर्दिष्ट करण्याचे अधिकार प्रदान करते.

त्याअर्थी, आता, शैक्षणिक संस्था (अध्यापक संवर्गातील आरक्षण) अधिनियम, २०२१ (२०२२ चा १७) याच्या कलम ३ च्या पोट-कलम (१) द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन, याद्वारे असे विनिर्दिष्ट करित आहे की,—

१. राज्य शासनाने स्थापन केलेल्या चालवलेल्या किंवा अनुदान दिलेल्या शैक्षणिक संस्थांमधील सर्व विषयांमधील अध्यापक संवर्गातील (समान वेतनश्रेणीतील) मंजूर पदे एकत्रित करण्यात येतील व खाली नमूद केलेल्या रीतीने संवर्गनिहाय आरक्षण लागू राहील :—

(१)

(एक) प्रत्येक कृषी विद्यापीठ (सर्व विभाग, केंद्र, उपकेंद्र, घटक महाविद्यालये, कृषी विद्यालये मिळून) अध्यापक संवर्गातील सर्व मंजूर पदांची एक बिंदु नामावली ठेवावी.

(दोन) कृषी विद्यापीठे अधिनियम, १९८३ (१९८३चा महा. ४१) अन्वये कृषी विद्यापीठ म्हणून घोषित केलेली, आणि राज्य शासनाकडून चालविली जाणारी किंवा अनुदान मिळणारी प्रत्येक संस्था, अध्यापक संवर्गातील सर्व मंजूर पदांची एक बिंदु नामावली ठेवावी.

(तीन) एखादी सोसायटी किंवा विश्वस्त संस्था किंवा खाजगी व्यवस्थापन मंडळ यांच्याकडून चालवलेल्या मग त्या राज्य शासनाकडून प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे अनुदान मिळत असणाऱ्या असोत, महाविद्यालये किंवा संस्था किंवा महाविद्यालयांचा गट यांच्या बाबतीत, अध्यापक संवर्गातील सर्व मंजूर पदांची एक बिंदु नामावली ठेवावी.

२. वर नमूद केल्याप्रमाणे संवर्गनिहाय आरक्षण हे, संवर्गातील एकूण मंजूर पदांची संख्या विचारात घेऊन प्रचलित आरक्षण धोरणांन्वये विहित केलेल्या टक्केवारीनुसार निश्चित करण्यात यावे.

३. संवर्गातील एकूण मंजूर पदांची संख्या व कार्यरत असलेली पदे विचारात घेऊन, अध्यापक संवर्गाची बिंदू नामावली पदांच्या गोषवाऱ्यासह विहित केलेल्या नमुन्यात ठेवण्यात यावी. उक्त अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार संवर्गामधील आरक्षण हे, संवर्गातील एकूण मंजूर पदांच्या संख्येस लागू होणार आहे. रिक्त पदांच्या बाबतीत, बिंदू नामावलीची तपासणी करून, रिक्त पदांचे प्रवर्गनिहाय आरक्षण निश्चित करण्यात यावे व सदर बिंदूनामावलीस सक्षम प्राधिकरणाची मान्यता घेण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

एकनाथ डवले,
शासनाचे प्रधान सचिव.

**AGRICULTURE, ANIMAL HUSBANDRY, DAIRY DEVELOPMENT AND
FISHERIES DEPARTMENT**

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya,
Mumbai 400 032, dated the 16th February, 2023.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA EDUCATIONAL INSTITUTIONS (RESERVATION IN TEACHERS' CADRE) ACT, 2021.

No. MKP 1022/C.R.52/6-A.—WHEREAS, the Government of Maharashtra has provided for the reservation of posts in appointments by direct recruitment of persons belonging to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes, Special Backward Category, Other Backward Classes and Economically Weaker Sections to teachers' cadre in certain Educational Institutions established, maintained or aided by the State Government and for the matters connected therewith or incidental thereto ;

AND WHEREAS, the policy of cadre-wise reservation instead of subject-wise reservation for appointment of teachers by direct recruitment in the Educational Institutions, is being implemented ;

AND WHEREAS, sub-section (1) of section 3 of the Maharashtra Educational Institutions (Reservation in Teachers' Cadre) Act, 2021 (Mah. XVII of 2022) (hereafter referred to as "the said act"), empowers the State Government to specify the extent and the manner for reservation of posts in direct recruitment out of the sanctioned strength in teachers' cadre in an educational institution.

NOW, THEREFORE, in exercise of the power conferred by sub-section (1) of section 3 of the Maharashtra Educational Institutions (Reservation in Teachers' Cadre) Act, 2021 (Mah. XVII of 2022), the Government of Maharashtra hereby specifies that,—

1. All sanctioned posts in teachers' cadre (in the same scale of pay), in all subjects in the Educational Institutions established, maintained or aided by the State Government, shall be combined and the cadre-wise reservation shall be made applicable in the following manner, namely :-

(i) Each Agricultural University (including all departments, centre, sub-centres, constituent colleges, Agricultural Schools) shall maintain a single roster of all sanctioned posts in teachers' cadre.

(ii) An institution declared as Agricultural University under section of Maharashtra Agricultural Universities Act, 1983 (Mah. XLI of 1983) and maintained by or receiving aid from the State Government, shall maintain a single roster of all sanctioned posts in teachers' cadre.

(iii) In case of Non-Government aided colleges, an institution or college or a group of institutions or colleges maintained by a society or trust or private management body and receiving aid from the State Government, whether directly or indirectly, shall maintained a single roster of all sanctioned posts in teachers' cadre.

2. Cadre-wise reservation as mentioned above, shall be determined after considering the total number of sanctioned posts in the cadre and as per the percentage of reservation prescribed under the prevailing reservation policy.

3. The roster in the teachers' cadre along with the summary of posts shall be maintained in the prescribed format, after considering the total number of sanctioned posts and occupied posts in the cadre. The cadre-wise reservation shall be applicable to the total number of sanctioned posts in the cadre as per the provisions of the said Act. The cadre-wise reservation in respect of the vacant posts shall be determined after verification of the roster. Such roster shall be approved by the competent authority.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

EKNATH DAWALE,
Principal Secretary to the Government.